2.3. Relacións laborais e formación

No presente apartado abórdase a análise da evolución das relacións laborais en Galicia ao longo do ano 2019. Neste senso o leve aumento do número de convenios colectivos e o descenso das persoas traballadoras afectadas, por expedientes de regulación de emprego son indicadores fundamentais que mostran a tendencia das relación laborais na nosa Comunidade.

No concernente á conflitividade laboral, asociado a un aumento no número de folgas, aumenta tamén o número de persoas participantes aínda que se reduce en relación ao ano anterior o número de xornadas non traballadas

Por último, resaltar o incremento do número de accidentes de traballo con baixa laboral, que se produce no caso dos accidentes leves como mortais.

Negociación colectiva

Ao longo do ano 2019 en Galicia aumenta lixeiramente o número de convenios colectivos existentes, tanto vixentes como prorrogados tacitamente. A 31 de decembro de 2019, existen en Galicia un total de 1.033 convenios, 27 máis que na mesma data do ano anterior, dos que 126 son sectoriais e 907de empresa (125 e 881convenios no ano precedente, respectivamente). Segundo os datos do Observatorio da negociación colectiva do Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL), os convenios colectivos existentes afectan a 485.926 persoas traballadoras, o que supón un descenso de 6.077persoas en relación ao ano anterior.

Na provincia de Pontevedra é onde se asinan máis convenios colectivos, tanto no ámbito sectorial como de empresa, con 380 convenios (o 36,8%), por diante de A Coruña, con 351 (34%), e Lugo e Ourense con 124 e 106, respectivamente (12% e 10%). O restante 7% dos convenios colectivos existentes no último ano (72 convenios) teñen un ámbito de aplicación superior ao provincial.

Dos sinalados 1.033 convenios existentes, o número de convenios colectivos con vixencia expresa en 2019 ascende a 339 (o 32,8% do total de convenios), dos que 54 son convenios de sector (42,9%) e os restantes 285 de empresa (31,4% dos convenios de empresa).

Convenios colectivos existentes 2018-19 (1)

2018

	Total	C.A. / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	1.006	70	337	121	102	376
Sector	125	20	30	23	20	32
Empresa	881	50	307	98	82	344

2019

	Total	C.A. / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	1.033	72	351	124	106	380
Sector	126	21	30	23	20	32
Empresa	907	51	321	101	86	348

(1) convenios colectivos, vixentes ou prorrogados tacitamente, a 31 de decembro de cada ano; no total inclúense tamén os pactos e acordos reguladores de persoal funcionario dos que se ten coñecemento.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais, *Observatorio da negociación colectiva*

2.3.1.

Convenios colectivos e revisións salariais negociados con efectos para 2018-19

2018

	Total convenios		Asinados		Revisados		Negociados por 1ª vez	
	nº	traballadores	nº	traballadores	nº	traballadores	nº	traballadores
Total	204	259.362	148	168.608	29	89.307	27	1.447
Sector	37	240.482	27	158.038	9	82.006	1	438
Empresa	167	18.880	121	10.570	20	7.301	26	1.009

2019

	Total convenios		Asinados		Revisados		Negociados por 1ª vez	
	nº	traballadores	nº	traballadores	nº	traballadores	nº	traballadores
Total	191	208.093	116	79.754	47	127.183	28	1.156
Sector	39	190.646	22	71.217	16	119.166	1	263
Empresa	152	17.447	94	8.537	31	8.017	27	893

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais, *Observatorio da negociación colectiva*

2.3.2.

En 2019, a diferencia do ano anterior, diminúe o número de convenios asinados en Galicia con efectos para ese mesmo ano, aínda que segue aumentando o número de convenios revisados. Os 163 convenios con efectos para 2019 (116 asinados e 47 revisados) afectan a 206.937 persoas traballadoras, case cincuenta e unha mil persoas menos que no ano anterior. Segundo se reflicte no **cadro 2.3.2.,** destes 163 convenios, 38 corresponden a convenios de ámbito sectorial e afectan a 190.383 persoas e 125 son de empresa e afectan a 16.554 persoas traballadoras.

En 2019 asináronse por primeira vez un convenio de sector (o de Salas de exhibición cinematográfica de Galicia) e 27 de empresa que afectan a 1.156 persoas traballadoras. Na provincia de A Coruña asináronse por primeira vez no ano 2019 un total de 15 convenios que afectan a 605 traballadores e na provincia de Pontevedra asináronse cinco, que afectan a 167 persoas.

Recollen "pacto de ultraactividade", entendido este como o mantemento das condicións pactadas nos convenios colectivos, pese á finalización da súa vixencia, o

Xornada media pactada na negociación colectiva 2018-19: distribución segundo sector económico

	2018	2019
	(en horas / ano)	
Total	1.768,54	1.757,95
Agricultura e pesca	1.752,00	1.765,43
Industria	1.758,75	1.757,48
Construción	1.736,24	1.736,31
Servizos	1.792,73	1.785,92

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais, *Observatorio da negociación colectiva*

2.3.4.

86,4% dos convenios de sector asinados en 2019 e o 73,4% dos convenios de empresa.

Os convenios colectivos de ámbito estatal con aplicación en Galicia asinados ou revisados no último ano foron 84 e afectan a 98.520 persoas traballadoras. Deles 31 son de sector e 53 de empresa.

O incremento salarial medio pactado nos convenios asinados ou revisados en 2019 –calculado en base ao incremento salarial en porcentaxe indicado nos convenios e tendo en conta as cláusulas de revisión salarial pactadas nos convenios asinados e revisados nese ano– foi do 1,75%. Respecto da inflación, este incremento é superior á medra do IPC galego, que foi do 0,7%, e ao estatal, que foi do 0,8%.

No concernente aos convenios asinados ou revisados que recollen cláusulas de revisión salarial, no ano 2019 o 21,5% dos convenios asinados e o 27,7% dos revisados recollen estas cláusulas, o que supón que se ven afectadas por estas cláusulas o 46,9% das persoas traballadoras con convenio asinado e o 53,6% con convenio revisado.

A xornada media pactada en Galicia, tendo en conta só os convenios que a regulan de xeito anual, mantense relativamente estable no último ano, ao situarse nas 1.758 horas/ano, 10,5 horas/ano menos en relación 2018. Tal como se observa nos datos de anos anteriores, a xornada en convenios de empresa é máis reducida que nos de sectores (1.732,1 horas fronte a 1.760 horas, respectivamente).

Analizando a xornada media pactada nos distintos sectores, o **cadro 2.3.3.** indica que o sector servizos mantense como a actividade cunha maior xornada media pactada, con 1.785,92 horas, 6,8 horas menos que no ano anterior. A continuación situaríase o sector agrario e pesqueiro, con 1.765,4 horas (trece horas máis que no ano anterior) e o sector industrial, que tras un descenso de 1,3 horas, presenta unha xornada media pactada de1.757,5 horas. A construción cunha xornada media pactada de 1.736,3 horas, mantén a mesma xornada que no ano anterior

A Enquisa trimestral do custo laboral do INE reflicte que Canarias mantense como a Comunidade Autónoma co maior número de horas pactadas por traballador e mes, con 154,1 horas, seguida por Madrid e Baleares, con 153 horas, e Galicia con 151horas mensuais. Todos os sectores presentan en Galicia un tempo de traballo superior á media estatal, salientando a construción, onde Galicia con 167 horas mensuais presenta o maior número de horas pactadas de o conxunto de CCAA (164,3 no conxunto do Estado) (**cadro 2.3.4.**).

O número de horas mensuais efectivamente traballadas, entendidas como as realmente traballadas tanto en períodos normais de traballo como en xornadas extraordinarias incluíndo as horas perdidas no lugar de traballo, descende lixeiramente en Galicia ata as 128,7 horas do ano 2019 (129,9 no ano anterior), próximo ás 128,3 horas no conxunto do Estado. Os traballadores a tempo completo teñen en Galicia unha xornada de 143,5 horas efectivamente traballadas, similar á media estatal, e os traballadores a tempo parcial, un total de

Tempo traballado nas CC.AA. 2008-19 (1): distribución segundo sector

	2008				2019			
	Total (2)	Industria	Construción	Servizos	Total (2)	Industria	Construción	Servizos
	(en horas pactadas/traballador/mes)							
Andalucía	154,8	164,8	166,9	150,3	146,4	159,1	165,6	143,1
Aragón	156,4	165,6	165,9	151,1	148,0	165,2	164,2	141,6
Asturias	154,4	164,1	166,5	149,3	148,0	161,9	166,2	143,4
Baleares	155,2	162,9	165,0	152,7	153,0	162,5	165,4	150,9
Canarias	160,2	167,1	168,8	158,1	154,1	162,3	166,8	152,8
Cantabria	155,8	163,8	168,0	150,7	150,8	163,3	165,5	146,5
Castela-A Mancha	157,3	166,3	169,4	151,1	147,2	163,5	163,4	141,3
Castela e León	153,3	165,7	168,6	146,8	147,8	163,7	164,7	142,5
Cataluña	156,4	165,5	165,5	152,4	149,6	164,8	161,6	145,8
C. Valenciana	157,3	164,9	165,2	153,2	147,9	164,0	160,0	143,2
Estremadura	156,6	165,9	167,2	152,8	145,1	162,8	166,3	141,1
Galicia	156,4	165,6	168,4	151,1	151,1	165,2	167,0	146,2
Madrid	158,1	165,1	167,3	155,9	153,0	165,8	166,6	151,0
Murcia	154,6	166,0	167,2	148,5	148,3	163,9	162,6	143,2
Navarra	151,7	161,9	163,6	144,1	148,2	163,2	159,8	140,6
País Vasco	151,5	158,7	163,2	147,1	147,5	160,8	162,0	142,7
A Rioxa	153,7	168,1	167,4	144,0	147,2	165,8	165,3	138,7
Total	156,1	164,7	166,7	152,2	149,5	163,5	164,3	145,9

(1) media dos 4 trimestres do ano
(2) seccións B-S da CNAE-2009
Fonte: INE, *Encuesta trimestral de coste laboral*

2.3.4.

75,8 horas ao mes (78,1 horas no conxunto do Estado).

O **cadro 2.3.5.** amosa que a construción, tal como acontece en anos anteriores, é o sector de actividade con máis horas pactadas, pagadas e efectivas, seguido pola industria e os servizos.

A pesar do sinalado descenso do 0,9% no número de horas efectivamente traballadas, o custo laboral total por hora increméntase un 4,7%, acadando un valor monetario de 18,68 euros, fronte aos 20,53 euros de media en España. O **cadro 2.2.2.** *[Custos laborais en Galicia e España 2018-19: distribución segundo sectores económicos e compoñentes]* reflicte que o custo salarial ordinario por hora medra un 5,3%, situándose por baixo da media estatal (12,11 euros e 13,22 euros, respectivamente).

Finalmente, os datos do CGRL mostran durante o ano 2019, un total de 29 inaplicacións de convenio que afectan a 560 persoas traballadoras. No último ano descende o número de inaplicacións en case un 41% o que implica un descenso no número de persoas afectadas, un 30% menos que no ano anterior. No sector servizos rexistráronse 22 inaplicacións, seguido pola industria con 7, afectando a 403 e 157 persoas traballadoras respectivamente. Como amosa o **cadro 2.3.6.**, o maior número de inaplicacións de convenios rexistradas prodúcese en empresas de 6 a 30 traballadores, con 12 inaplicacións seguidas polas rexistradas en empresas con cinco ou menos traballadores (11).

En relación aos efectos das medidas de regulación de emprego, tras o significativo aumento rexistrado en Galicia no ano 2018, no último ano prodúcese un descenso do número de persoas traballadoras afectadas por expedientes de regulación de emprego, que se sitúa en 4.692 persoas, un 22,9% menos que no ano anterior (1.391 persoas menos). En relación ao acontecido no conxunto do Estado, Galicia acolle o 5,3% dos traballadores afectados, cando no ano anterior esta porcentaxe situábase no 8,3%.

O descenso no número de persoas traballadoras afectadas por procedementos de regulación de emprego ven motivado en exclusiva pola caída das suspensións

Tempo de traballo segundo traballador e mes en Galicia e España 2018-19: distribución segundo tipo de xornada e sectores de actividade

2018

	Total		Industria		Construción		Servicios	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Horas pactadas								
Ambas xornadas	149,5	151,2	163,8	164,9	163,9	166,5	145,8	146,4
Xornada a tempo completo	168,9	169,3	170,6	171,3	170,8	170,9	168,3	168,6
Xornada a tempo parcial	88,2	85,1	94,8	104,6	87,1	66,0	87,8	83,6
Horas pagadas								
Ambas xornadas	149,9	151,5	164,7	165,9	164,4	166,6	146,1	146,5
Xornada a tempo completo	169,2	169,6	171,5	172,5	171,2	171,1	168,5	168,6
Xornada a tempo parcial	88,7	85,3	95,0	103,7	87,1	65,9	88,4	84,0
Horas efectivas								
Ambas xornadas	128,7	129,9	139,5	140,6	144,3	144,0	125,6	125,9
Xornada a tempo completo	144,9	144,8	144,9	145,8	150,2	147,7	144,3	144,1
Xornada a tempo parcial	77,9	75,6	83,9	91,1	78,0	58,9	77,6	74,5
Horas non traballadas								
Ambas xornadas	21,5	22,0	25,6	26,0	20,3	23,0	20,8	20,9
Xornada a tempo completo	24,8	25,3	26,9	27,2	21,3	23,7	24,5	24,9
Xornada a tempo parcial	10,9	9,9	11,4	14,0	9,2	7,1	11,0	9,6
Horas extras por traballador								
Ambas xornadas	0,7	0,6	1,2	1,3	0,7	0,6	0,6	0,5
Xornada a tempo completo	0,7	0,6	1,3	1,4	0,7	0,6	0,6	0,4
Xornada a tempo parcial	0,7	0,5	0,4	0,4	-	-	0,7	0,5

2019

	Total		Industria		Construción		Servicios	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Horas pactadas								
Ambas xornadas	149,5	151,1	163,5	165,2	164,3	167,0	145,9	146,2
Xornada a tempo completo	168,7	169,3	170,5	171,2	170,7	170,5	168,1	168,6
Xornada a tempo parcial	88,7	86,2	93,8	102,0	88,8	89,5	88,4	84,9
Horas pagadas								
Ambas xornadas	149,9	151,5	164,6	166,5	164,7	167,3	146,2	146,4
Xornada a tempo completo	169,0	169,6	171,6	172,7	171,2	170,9	168,2	168,5
Xornada a tempo parcial	89,3	86,8	94,1	101,7	88,8	89,5	89,0	85,6
Horas efectivas								
Ambas xornadas	128,3	128,7	138,8	140,3	144,4	144,1	125,3	124,5
Xornada a tempo completo	144,2	143,5	144,4	145,3	150,0	147,0	143,6	142,6
Xornada a tempo parcial	78,1	75,8	82,1	87,1	79,4	80,5	77,9	74,9
Horas non traballadas								
Ambas xornadas	21,9	23,2	26,1	26,7	20,5	23,6	21,3	22,3
Xornada a tempo completo	25,2	26,5	27,5	27,8	21,5	24,2	25,0	26,4
Xornada a tempo parcial	11,3	11,1	12,2	15,2	9,4	9,0	11,3	10,8
Horas extras por traballador								
Ambas xornadas	0,7	0,7	1,3	1,5	0,7	0,6	0,6	0,5
Xornada a tempo completo	0,7	0,7	1,4	1,6	0,7	0,6	0,6	0,4
Xornada a tempo parcial	0,8	0,7	0,4	0,4	-	0,0	0,8	0,8

Fonte: INE, *Encuesta trimestral de coste laboral*

2.3.5.

Inaplicacións rexistradas de convenios 2018-19 (1)

	2018		2019											
	Total		Total		C.A. / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	número	traball.	número	traball.	número	traball.	número	traball.	número	traball.	número	traball.	número	traball.
Total	49	799	29	560	-	-	16	253	3	167	2	3	8	137
agricultura	-	-	-	-										
industria	13	422	7	157			6	156	1	1				
construción	1	27	-	-										
servizos	35	350	22	403			10	97	2	166	2	3	8	137
número de traballadores														
0-5	23		11				6		1		2		2	
6-30	18		12				7						5	
31-49	5		3				2		1					
50-100	2		2				1						1	
101-250	1		1						1					
251-500	-		-											
máis de 500	-		-											

(1) estas inaplicacións corresponden tan só a aqueles convenios de ámbito de comunidade autónoma ou provincial

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

2.3.6.

Traballadores afectados polos expedientes de regulación de emprego autorizados nas CC.AA. 2018-19

	2018		2019	
	Galicia	España	Galicia	España
Total	6.083	72.896	4.692	88.927
Despidos colectivos	979	19.957	1.956	30.871
Suspensión de contratos	4.939	49.329	2.552	55.285
Reducción de xornada	165	3.610	184	2.771

Fonte: Ministerio de Trabajo y Economía Social, *Estadística de regulación de empleo*

2.3.7.

Procedementos de regulación de emprego 2017-18 (1)

	Pactados			Non pactados			Sen período de consultas		
	2017	2018	18/17	2017	2018	18/17	2017	2018	18/17
Galicia	164	123	-25,0	21	16	-23,8	20	21	5,0
A Coruña	39	33	-15,4	14	8	-42,9	5	4	-20,0
Lugo	11	5	-54,5	-	-	-	4	1	-75,0
Ourense	11	13	18,2	1	1	0,0	1	1	0,0
Pontevedra	96	70	-27,1	6	7	16,7	10	15	50,0
Autonómicos	7	2	-71,4	-	-	-	-	-	-

(1) Pactados: aqueles expedientes nos que se acada un acordo no período de consultas entre empresa e a representación dos traballadores; Non pactados: aqueles nos que non se acada un acordo no período de consultas entre a empresa e a representación dos traballadores; Sen período de consultas: aqueles expedientes que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas.

Fonte: Consellería Economía, Emprego e Industria, *Estatísticas de expedientes de regulación de emprego*

2.3.8.

Folgas nas CC.AA. 2018-19 (1)

	2018 (2)				2019 (3)			
	traballadores participantes		xornadas non traballadas		traballadores participantes		xornadas non traballadas	
		(%)		(%)		(%)		(%)
Andalucía	14.119	4,2	25.545	2,8	10.417	7,4	25.104	7,9
Aragón	4.595	1,4	10.820	1,2	6.041	4,3	5.380	1,7
Asturias	2.410	0,7	3.671	0,4	6.934	4,9	12.447	3,9
Baleares	1.659	0,5	2.305	0,3	1.849	1,3	1.759	0,6
Canarias	2.822	0,8	4.994	0,6	1.413	1,0	4.174	1,3
Cantabria	2.790	0,8	2.950	0,3	1.905	1,4	2.558	0,8
Castela-A Mancha	1.256	0,4	3.104	0,3	1.203	0,9	2.504	0,8
Castela e León	9.825	2,9	16.930	1,9	5.786	4,1	6.025	1,9
Cataluña	55.902	16,5	188.392	20,8	23.159	16,4	31.245	9,8
C. Valenciana	8.183	2,4	24.169	2,7	5.337	3,8	8.539	2,7
Estremadura	623	0,2	1.201	0,1	221	0,2	404	0,1
Galicia	13.426	4,0	61.855	6,8	8.283	5,9	12.199	3,8
Madrid	169.555	50,1	425.311	46,9	22.903	16,3	27.326	8,6
Murcia	1.757	0,5	2.419	0,3	312	0,2	687	0,2
Navarra	2.481	0,7	3.407	0,4	4.427	3,1	16.484	5,2
País Vasco	46.630	13,8	129.709	14,3	40.592	28,8	162.106	50,8
A Rioxa	520	0,2	611	0,1	127	0,1	115	0,0
Ceuta e Melilla	118	0,0	238	0,0	16	0,0	48	0,0
Total	338.671	100	907.631	100	140.925	100	319.104	100

(1) o total de folgas non coincide coa suma das CC.AA. porque a cada provincia se lle asigna, ademais das folgas do seu propio ámbito territorial, as folgas de ámbito autonómico e estatal.

(2) Datos definitivos

(3) Datos avance xaneiro-decembro

Fonte: Ministerio de Trabajo y Economía Social, *Estadística de huelgas y cierres patronales*

2.3.9.

de contratos comunicados á autoridade laboral no ano 2019 en Galicia (2.387 expedientes menos), que compensa os aumentos rexistrados no caso dos despidos colectivos e da redución de xornada (977 e 19 persoas máis, respectivamente).

Os datos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria indican que o número de procedementos de regulación de emprego pactados en Galicia volveu a descender de xeito significativo no último ano, acadando os 123 procedementos, un 25% menos que o rexistrado no ano anterior. Asemade, redúcese o número de procedementos non pactados, que se sitúan en 16 (cinco menos que no ano precedente), en tanto que os procedementos sen período de consultas, que son aqueles expedientes que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas, sitúanse en 21 no último ano un máis que os rexistrados en 2017.

As catro provincias galegas volven a presentar unha diminución do número de procedementos de regulación do emprego. Como se reflicte no **cadro 2.3.8.**, Pontevedra segue a ser a que presenta o maior número de expedientes, con 92, vinte menos que no ano precedente, seguida de A Coruña con 45, trece menos que en 2017.

Conflitividade laboral

Ao longo do ano 2019, en base aos datos publicados na Estatística de folgas e peches patronais do Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social. realizáronse un total de 95 folgas, 29 máis que no ano anterior, situándose Galicia por detrás do País Vasco, Cataluña, Madrid e Navarra no que ao número de folgas se refire.

Xunto a este aumento no número de folgas, aumenta tamén o número de persoas participantes aínda que se reduce en relación ao ano anterior o número de xornadas non traballadas. Nos conflitos de 2019 participaron 20.881 persoas, un 55% máis que no ano anterior, o que reduciu en torno ás 56.000 as xornadas non traballadas cando no ano anterior superáranse as 62.000.

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo 2017-18: distribución segundo a gravidade e sector económico

	Totais			Leves			Graves			Mortais		
	2017	2018	18/17 (%)	2017	2018	18/17 (%)	2017	2018	18/17 (%)	2017	2018	18/17 (%)
Total	27.288	27.941	2,4	26.808	27.461	2,4	437	430	-1,6	43	50	16,3
A Coruña	11.812	11.981	1,4	11.659	11.801	1,2	141	162	14,9	12	18	50,0
Lugo	2.832	3.045	7,5	2.750	2.971	8,0	74	62	-16,2	8	12	50,0
Ourense	2.871	3.095	7,8	2.820	3.046	8,0	46	46	0,0	5	3	-40,0
Pontevedra	9.773	9.820	0,5	9.579	9.643	0,7	176	160	-9,1	18	17	-5,6
Sectores												
Agricultura	1.301	1.306	0,4	1.239	1.237	-0,2	58	62	6,9	4	7	75,0
Pesca	1.015	1.025	1,0	962	975	1,4	47	40	-14,9	6	10	66,7
Industria	8.223	8.796	7,0	8.120	8.695	7,1	99	96	-3,0	4	5	25,0
Construción	3.316	3.569	7,6	3.230	3.465	7,3	73	93	27,4	13	11	-15,4
Servizos	13.433	13.245	-1,4	13.257	13.089	-1,3	160	139	-13,1	16	17	6,3

Fonte: Instituto de Seguridade e Saúde Laboral de Galicia, *Información estatística de siniestralidade laboral*

2.3.10.

No ano 2019, Galicia acolle o 8% dos traballadores participantes en folgas en España e o 6,7% das xornadas non traballadas (3,5% e 6,7% respectivamente no ano anterior). O aumento dos participantes en folgas en Galicia, sitúa a nosa comunidade no ano 2019 como a cuarta Comunidade Autónoma en termos do número de traballadores participantes nas folgas así como de xornadas non traballadas, por detrás de País Vasco, Cataluña e Madrid.

Seguridade e saúde no traballo

Segundo mostran os datos do Instituto de Seguridade e Saúde Laboral de Galicia, o número total de accidentes de traballo con baixa laboral aumentou en Galicia no ano 2018 un 2,4% respecto ao ano anterior, acadando os 27.941 sinistros. Ao igual que no ano anterior, este incremento prodúcese nas catro provincias, manténdose A Coruña como a provincia onde máis accidentes se rexistran, cun total de 11.981 accidentes con baixa en xornada de traballo, por diante de Pontevedra con 9.820 accidentes. Tanto en termos relativos como absolutos, os maiores incrementos rexístranse en Ourense e Lugo, cunha medra superior ao 7,5% en ambas as dúas provincias (224 e 213 accidentes máis, respectivamente).

O devandito aumento no número de accidentes rexistrouse tanto no caso dos accidentes leves como nos mortais, descendendo pola contra no caso dos accidentes graves. Ao longo do ano 2018, os accidentes leves aumentan en Galicia un 2,4% (653 accidentes máis) e os mortais o fixeron nun 16,3% (7 máis) mentres que os accidentes graves reducíronse un 1,6% (7 accidentes menos). Tras esta evolución, o número de accidentes leves ascendeu a 27.461, fronte aos 430 graves e aos 50 accidentes de traballo mortais.

A distribución sectorial dos accidentes indica como o sector servizos é a actividade con maior número de accidentes laborais con baixa en xornada de traballo en Galicia, ao concentrar o 47,4% dos accidentes, con 13.245 accidentes, situándose a continuación o sector industrial, que rexistrou 8.796 accidentes (o 31,5%) e a construción, con 3.569 accidentes (o 12,8% dos accidentes en Galicia). En relación ao ano anterior, os accidentes aumentan en todos os sectores agás os servizos, cunha redución do 1,4%, rexistrándose os maiores incrementos no caso da construción e a industria, cunha medra do 7,6% e 7%, respectivamente.

No concernente aos accidentes leves con baixa en xornada laboral, o devandito **cadro 2.3.10.** reflicte que o descenso experimentado no sector servizos e na rama agrícola, en tanto que os accidentes graves descenden en todos agás na construción, cunha medra do 27,4% e a agricultura, cun incremento de case o 7%. Por último, no que atinxe aos accidentes mortais, cómpre

Índices de incidencia dos accidentes de traballo nas CC.AA. 2018-19 (1) (2)

	Accidentes con baixa		Accidentes mortais	
	2018	2019	2018	2019
Andalucía	3.838	3.358	3,8	3,2
Aragón	3.303	2.924	6,4	5,2
Asturias	3.445	2.977	5,0	1,9
Baleares	4.996	4.309	0,7	1,6
Canarias	3.531	2.847	2,7	2,1
Cantabria	3.079	2.773	5,0	4,2
Castela-A Mancha	4.084	3.620	4,2	4,3
Castela e León	3.392	2.954	6,1	5,6
Cataluña	3.313	2.753	2,4	2,1
C. Valenciana	3.171	2.798	4,4	3,3
Estremadura	3.804	3.155	5,2	3,4
Galicia	3.514	2.950	6,7	5,4
Madrid	2.784	2.385	2,4	1,4
Murcia	3.514	3.043	4,8	4,0
Navarra	3.747	3.732	2,9	4,3
País Vasco	3.390	3.121	4,4	1,9
A Rioxa	3.620	3.378	1,0	3,2
Ceuta	2.865	2.314	-	-
Melilla	3.626	2.555	-	8,4
Total	3.409	2.949	3,7	2,9

(1) Índice de incidencia: accidentes x 100.000 / afiliados a réximes da S.S. coa continxencia de accidentes de traballo especificamente cuberta
(2) Os datos de 2019 son avance
Índice de incidencia accidentes mortais: accidentes mortais x 100.000 / afiliados a réximes da S.S. coa continxencia de accidentes de traballo especificamente cuberta
Fonte: Ministerio de Trabajo y Economía Social

2.3.11.

mencionar que a diferenza do acontecido no ano anterior todos os sectores produtivos presentan un incremento no número de accidentes agás no da construción (dous accidentes menos).

O índice de incidencia da sinistralidade laboral, que relaciona o número total de accidentes en xornada de traballo con baixa co número medio de afiliacións a réximes da Seguridade Social coa continxencia de accidentes de traballo especificamente cuberta, descendeu novamente no último ano en Galicia ata os 2.950 accidentes por cada cen mil traballadores afiliados, cifra semellante á media estatal (2.949 accidentes con baixa). Segundo os datos do Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social, **cadro 2.3.11.**, o índice de incidencia no caso dos accidentes mortais cae en Galicia ata os 5,4 accidentes mortais por cada cen mil afiliacións a réximes da Seguridade Social coa continxencia de accidentes de traballo especificamente cuberta (2,9 accidentes no conxunto do Estado), o descenso neste índice non impide que Galicia continúe ter o terceiro índice máis elevado do conxunto de CCAA, tan só superada por Melilla (8,4) e Castela e León (5,6).

Atendendo á súa distribución sectorial, o devandito descenso do índice de incidencia en Galicia prodúcese tan só no sector servizos, cunha redución do 4,2% respecto ao ano anterior. No resto de sectores aumenta o índice de incidencia, salientando a actividade industrial cunha medra do 3%, e a agricultura, cun 2%. Tras unha medra do 1,2%, a construción mantense como o sector co valor máis elevado, con 6.726,2 accidentes por cada cen mil afiliacións a réximes da Seguridade Social coa continxencia de accidentes de traballo especificamente cuberta, por diante da industria, que acada un índice de incidencia de 6.653,9 accidentes por cada cen mil afiliacións, e a pesca, con 5.501,9 accidentes (1,5% máis que no ano anterior).

A evolución das baixas laborais derivadas de incapacidade temporal por continxencias comúns e continxencias profesionais, **cadro 2.3.13.,** mostra como o número medio de procesos iniciados en 2019 é novamente superior aos iniciados no ano anterior en ambos os dous

Índices de incidencia dos accidentes de traballo con baixa 2017-18: distribución segundo sector

2017

	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	3.390,37	3.381,34	2.932,10	3.582,35	3.505,25
Agricultura	4.112,01	3.841,05	3.931,10	4.656,79	4.692,70
Pesca	5.422,30	8.726,64	5.467,72	-	3.989,34
Industria	6.461,42	6.264,82	4.910,20	7.205,17	6.795,01
Construción	6.643,96	6.939,37	5.635,26	6.700,07	6.542,75
Servizos	2.326,72	2.367,05	2.134,71	2.404,17	2.315,65

2018

	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	3.368,78	3.342,03	3.083,70	3.768,28	3.385,77
Agricultura	4.193,83	3.820,20	3.961,47	5.529,27	4.573,44
Pesca	5.501,88	9.108,53	6.008,01	-	3.885,36
Industria	6.653,91	6.411,56	4.971,01	7.422,41	7.039,80
Construción	6.726,22	7.153,92	6.387,59	7.579,33	5.904,28
Servizos	2.228,35	2.261,90	2.264,09	2.464,23	2.101,63

Fonte: Instituto de Seguridade e Saúde Laboral de Galicia, *Información estatística de siniestralidade laboral*

2.3.12.

Baixas laborais derivadas de incapacidade temporal nas CC.AA. 2018-19: continxencias comúns e profesionais

CONTINXENCIAS COMÚNS

	Duración media dos procesos con alta no período		Incidencia media mensual por cada 1.000 traballadores protexidos		Número medio mensual de procesos iniciados	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
	(en días / ano)		*(%)*			
Galicia	61,39	63,03	18,52	19,98	15.357	17.083
A Coruña	59,50	60,30	19,30	20,22	6.930	7.524
Lugo	70,15	76,01	15,64	16,82	1.433	1.590
Ourense	61,72	58,15	17,11	20,36	1.405	1.705
Pontevedra	61,44	64,32	18,85	20,56	5.589	6.264
Total	38,81	38,50	24,98	27,64	403.710	466.172

CONTINXENCIAS PROFESIONAIS

	Duración media dos procesos con alta no período		Incidencia media mensual por cada 1.000 traballadores protexidos		Número medio mensual de procesos iniciados	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
	(en días / ano)		*(%)*			
Galicia	49,83	51,22	3,57	3,20	2.986	3.257
A Coruña	48,82	48,41	3,48	3,05	1.260	1.341
Lugo	60,02	64,68	3,04	2,76	306	340
Ourense	49,43	53,45	3,68	3,26	307	339
Pontevedra	48,12	50,01	3,83	3,51	1.113	1.238
Total	38,23	39,35	3,55	3,12	56.178	58.771

Fonte: Secretaría de Estado de la Seguridad Social, *Incapacidad temporal*

2.3.13.

Enfermidades profesionais 2018: distribución segundo sexo e sectores de actividade (1)

Homes

	Agricultura	Pesca	Industria	Construción	Servizos
Total	11	22	444	91	158
Grupo I	1	-	9	3	2
Grupo II	10	19	264	80	130
Grupo III	-	-	-	-	10
Grupo IV	-	1	152	5	11
Grupo V	-	2	17	3	5
Grupo VI	-	-	2	-	-

Mulleres

	Agricultura	Pesca	Industria	Construción	Servizos
Total	11	10	244	1	473
Grupo I	-	-	7	-	10
Grupo II	6	8	219	1	385
Grupo III	1	-	1	-	41
Grupo IV	4	-	16	-	4
Grupo V	-	2	1	-	33
Grupo VI	-	-	-	-	-

(1) Grupo I: Enfermidade profesionais causadas por axentes químicos
Grupo II: Enfermidade profesionais causadas por axentes físicos
Grupo III: Enfermidade profesionais causadas por axentes biolóxicos
Grupo IV: Enfermidade profesionais causadas por inhalación de sustancias e axentes non comprendidos noutros apartados
Grupo V: Enfermidade profesionais da pel causadas por sustancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados
Grupo VI: Enfermidade profesionais causadas por axentes carcinóxenos
Fonte: Instituto de Seguridade e Saúde Laboral de Galicia, *Información estatística das enfermidades profesionais*

2.3.14.

casos. Así mesmo, aumenta a incidencia media por cada mil traballadores protexidos en continxencias comúns e baixa en continxencias profesionais.

No último ano Galicia sitúase como a Comunidade Autónoma coa duración media máis elevada de toda España no caso das baixas laborais derivadas de incapacidade temporal por continxencias profesionais, con 51,22 días de media (39,35 en España). No concernente ás continxencias comúns, en 2019 Galicia continúa como a segunda Comunidade en duración dos procesos con 63,03 días, fronte aos 38,5 días de media no conxunto do Estado, só superada por Estremadura con 71,09 días de duración media.

Finalmente, cómpre facer referencia ás enfermidades profesionais, entendidas como as contraídas a consecuencia do traballo executado por conta allea nas actividades que se especifiquen no cadro que se aprobe polas disposicións de aplicación e que veña provocada pola acción dos elementos ou substancias que en dito cadro se indiquen para cada enfermidade profesional.

O **cadro 2.3.14.** mostra as enfermidades profesionais segundo grupos e sectores de actividade en Galicia. Ao longo do ano 2018 rexistráronse un total de 1.465 casos, dos que 853 son enfermidades profesionais con baixa laboral (oito casos máis que no ano anterior) e os restantes 612 son enfermidades que non causaron baixa (34 menos que no ano precedente). A industria mantense como o sector con maior número de enfermidades profesionais, con 688, seguido do sector servizos, con 631 (47% e 43,1% do total, respectivamente). No que atinxe ás enfermidades profesionais que causan baixa laboral, o sector industrial segue sendo o que presenta o maior número de casos, con 410 casos (o 48,1%), mentres que no caso do sector servizos as enfermidades profesionais que causaron baixa foron 361 (o 42,3%).

Total de accións formativas (AFS), alumnos e importe aprobado. Convocatoria 2019

	AFS	Alumnos	Importe
Accións formativas con compromiso de contratación dirixidas prioritariamente ás persoas traballadoras desempregadas	211	3.086	5.878.761,70
Accións formativas dirixidas ás persoas traballadoras desempregadas. Vía ordinaria (Fondo Social Europeo).	1.020	14.432	45.893.263,77
Autorización para a impartición de accións formativas non financiadas por fondos públicos, conducentes á obtención de certificados de profesionalidade	33	372	0,00
Convenio co concello de Sada	1	9	0,00
Convenio Garantía Xuvenil 2018.	4	42	0,00
Convenio ONCE 2019.	11	151	
Medios Propios - Concurso de Lotes	127	1.753	3.179.768,51
Medios Propios - Convenio de Educción	97	1.232	3.895.410,46
Programa de unidades formativas dirixidas á formación de persoas traballadoras ocupadas en sectores estratéxicos galegos, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.	133	1.108	1.764.792,17
Total	1.637	22.185	60.611.996,61

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria

2.3.15.

Formación profesional para o emprego

Os datos da Consellería de Economía, Emprego e Industria sinalan que, no que respecta ás accións formativas realizadas na convocatoria para o ano 2019, en Galicia desenvolvéronse un total de 1.637 accións formativas, ascendendo o número de alumnos ata as 22.185 persoas, sendo o importe aprobado para estes cursos neste último ano de 66,6 millóns de euros.

Tal como se observa no **cadro 2.3.15.**, o maior número de cursos están dirixidos a persoas traballadoras desempregadas, fundamentalmente a través da vía ordinaria (Fondo Social Europeo) con 1.020 accións formativas ás que asistiron un total de 14.432 persoas (65% do total), ascendendo o importe concedido a 45,9 millóns de euros, o que supón o 69% do importe total.

No que ás características dos alumnos se refire, o **cadro 2.3.16.** amosa que en torno ao 48% dos alumnos son mulleres, situándose esta porcentaxe no 56% no caso das accións formativas dirixidas a desempregadas (vía ordinaria). No que á idade se refire, o 39,9% dos alumnos teñen entre 31 e 44 anos, e o 29,8% correspondente aos maiores de 45 porcentaxe similar ao 29,6% dos menores de 30. Entre as accións formativas para desempregados, as máis numerosas, os alumnos cunha idade comprendida entre 31 e 44 anos representan o 39,9% do total, fronte ao 34,1% dos maiores de 45 e o 25,9% dos menores de 30 anos.

Atendendo á distribución sectorial da programación destes cursos, as actividades máis importantes, en canto á súa dotación orzamentaria, son as de "servizos socioculturais e á comunidade", con 10,8 millóns de euros, "fabricación mecánica", con 9,9 millóns de euros, e as de "administración e xestión", con 8,1 millóns. En conxunto, estas tres actividades concentran o 47,7% do orzamento total e o 44% do alumnado que asiste ás distintas accións formativas (**cadro 2.3.17.**).

No concernente á formación nas empresas, os datos do ficheiro de contas de cotización da Tesoureira Xeral da Seguridade Social reflicten que o número de empresas potencialmente beneficiarias de accións de formación bonificada ascende en 2018 a 97.039 empresas. O sector que aporta máis empresas é o comercio, ao acoller o 25% do total, seguido pola hostalaría, cun 15%, a construción, cun 14%, e á industria, co 12%.

Neste último ano, o 89,9% das empresas potencialmente beneficiarias teñen de un a nove traballadores (microempresas), en tanto que un 8,7% teñen entre 10 e 49 persoas traballadoras (pequenas empresas). As medianas empresas (50-249 traballadores) e grandes empresas (máis de 249 persoas) representan o 1,2% e 0,2% do total, respectivamente (cadro 2.3.18.).

Accións formativas (AFS) 2019. Alumnos beneficiarios por sexo e grupos de idade

	Total	Sen datos de xénero	Homes	Mulleres	Total	Sen datos de idade	30 anos ou menos	31-44 anos	45 ou máis anos
Accións formativas con compromiso de contratación dirixidas prioritariamente ás persoas traballadoras desempregadas	3.086	14	1.820	1.252	3.086	14	1.395	1.285	392
Accións formativas dirixidas ás persoas traballadoras desempregadas. Vía ordinaria (Fondo Social Europeo).	14.432	30	6.317	8.085	14.432	19	3.741	5.756	4.916
Autorización para a impartición de accións formativas non financiadas por fondos públicos, conducentes á obtención de certificados de profesionalidade	372	49	185	138	372	49	165	116	42
Convenio co concello de Sada	9	-	1	8	9	-	1	6	2
Convenio Garantía Xuvenil 2018.	42	-	26	16	42	-	42	-	-
Convenio ONCE 2019.	151	-	100	51	151	-	42	49	60
Medios Propios - Concurso de Lotes	1.753	2	1.110	641	1.753	1	469	642	641
Medios Propios - Convenio de Educción	1.232	1	815	416	1.232	1	498	393	340
Programa de unidades formativas dirixidas á formación de persoas traballadoras ocupadas en sectores estratéxicos galegos, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.	1.108	80	864	164	1.108	84	212	599	213
Total	22.185	176	11.238	10.771	22.185	168	6.565	8.846	6.606

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria

2.3.16.

Accións formativas (AFS) 2019. Distribución segundo actividade

	Alumnos	Orzamentos (en euros)
Actividades Físicas e Deportivas	239	732.038,00
Administración e Xestión	2.858	8.136.720,82
Agraria	446	893.460,67
Artes Gráficas	55	156.263,30
Comercio e Marketing	1.965	5.448.661,45
Edificación e Obra Civil	193	632.686,40
Electricidade e Electrónica	832	3.165.121,51
Enerxía e Auga	350	1.490.085,29
Fabricación Mecánica	2.374	9.944.457,42
Formación Complementaria	1.045	974.047,00
Hostalería e Turismo	1.024	3.068.480,59
Imaxe Persoal	411	1.250.876,28
Industrias Alimentarias	211	639.401,76
Industrias Extractivas	11	48.587,80
Informática e Comunicacións	1.254	4.209.183,63
Instalación e Mantemento	456	1.050.077,79
Madeira, Moble e Cortiza	223	467.098,50
Marítimo pesqueira	9	-
Química	17	16.925,00
Sanidade	502	1.991.895,84
Seguridade e Medio Ambiente	362	663.054,24
Servizos Socioculturais e á Comunidade	4.486	10.835.831,50
Téxtil, Confección e Pel	44	203.178,00
Transporte e Mantemento de Vehículos	2.818	4.593.863,82
Total	22.185	60.611.996,61

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria

2.3.17.

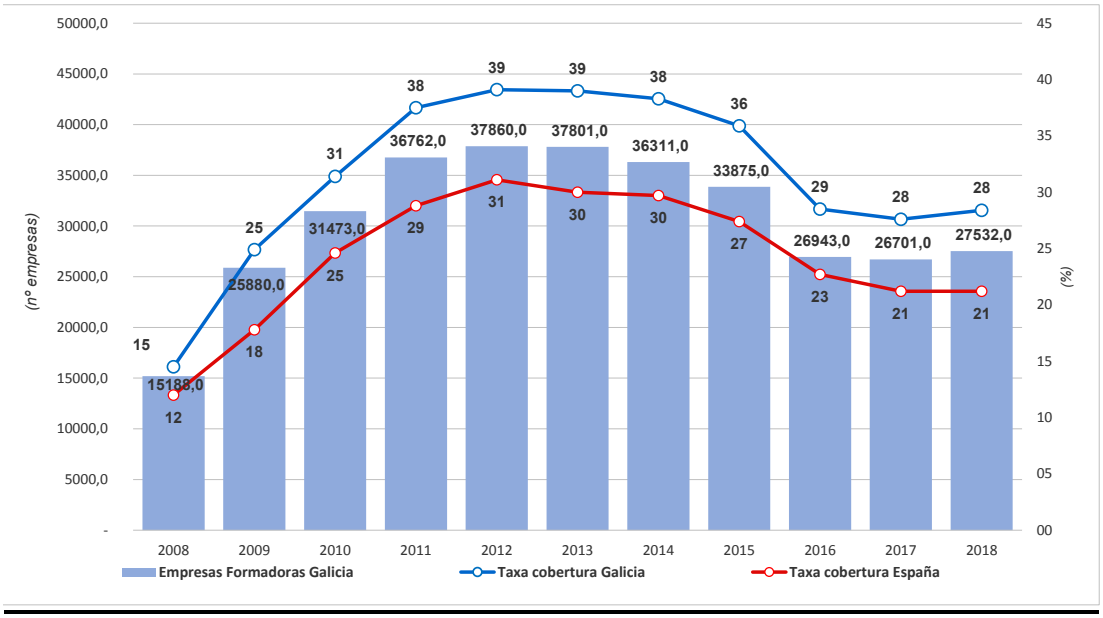
Empresas beneficiarias potenciais e taxa cobertura 2017-2018. Distribución segundo estrato de asalariados

	2017			2018		
	Empresas beneficiarias potenciais	(%)	Taxa participación (%)	Empresas beneficiarias potenciais	(%)	Taxa participación (%)
de 0 a 9 asalariados	87.340	90,3	23,9	87.224	89,9	24,5
de 10 a 49	8.108	8,4	58,0	8.461	8,7	59,4
de 50 a 249	1.112	1,1	84,4	1.158	1,2	83,6
máis de 249	152	0,2	96,7	165	0,2	91,5
Outras situacións	14	0,0		31	0,0	35,5
Total	96.726	100	27,6	97.039	100	28,4

Fonte: Fundación Estatal para la formación y el empleo

2.3.18.

Empresas formadoras e taxa de participación 2008-18

Fonte: Fundación Estatal para la formación y el empleo

2.3.19.

En relación ao ano anterior, o número de empresas beneficiarias potenciais aumenta Galicia un 0,3%, o que supón 313 empresas máis. Atendendo á desagregación segundo estratos de asalariados, cómpre mencionar o descenso no caso das microempresas, cunha caída do 0,1% (116 empresas menos), aumentando tanto no caso das pequenas empresas (4,4%; 353 empresas máis) como nas empresas medianas (4,1%; 46 empresas) e grandes (8,6%; 13 empresas máis).

As empresas que realizaron formación bonificada no marco do sistema de bonificacións, cadro 2.3.19., ascendeu no ano 2018 ata as 27.532, o que representa o 28,4% das potencialmente beneficiarias. A devandita taxa de participación medra a medida que aumenta o tamaño da empresas, de xeito que tan só un 24,5% das microempresas galegas realizaron formación en 2018, fronte ao 59,4% das pequenas empresas e ao 83,1% das empresas medianas. Asemade, máis do 91% das empresas de 250 ou máis traballadores realizaron for-

Accións formativas nas empresas 2017-2018. Indicadores económicos

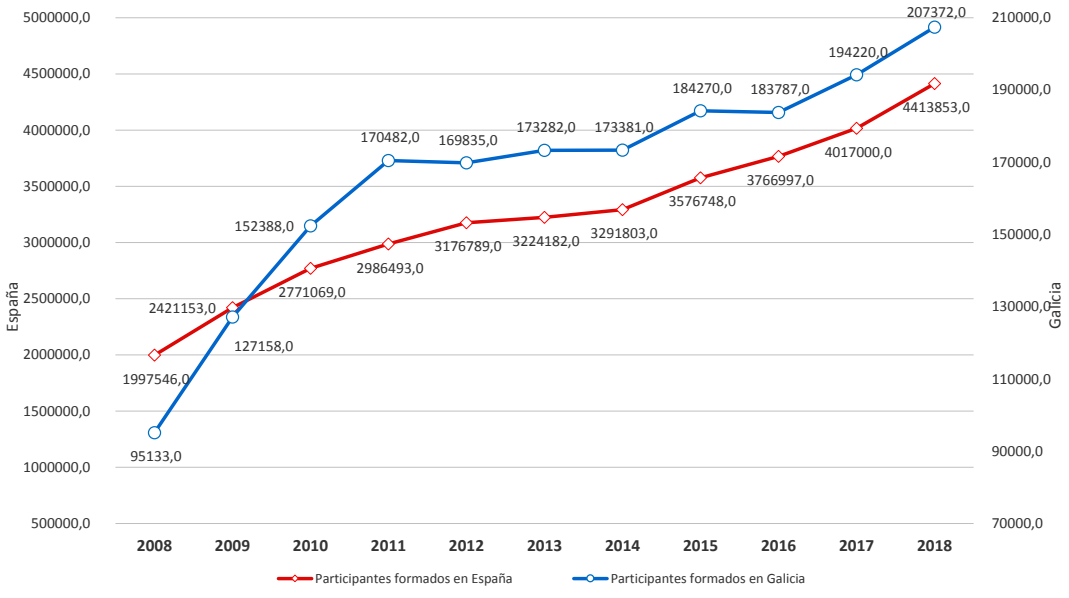
	2017				2018			
	Empresas formadoras	Crédito asignado	Crédito disposto	Asignado / disposto	Empresas formadoras	Crédito asignado	Crédito disposto	Asignado / disposto
		(en millóns de euros)		*(%)*		*(en millóns de euros)*		*(%)*
Agricultura	1.127	1,06	0,61	57,55	884	0,86	0,49	56,98
Industria	3.116	10,24	6,16	60,16	3.217	11,43	6,95	60,80
Construción	3.759	3,71	2,50	67,39	3.929	3,85	2,56	66,49
Comercio	6.042	6,30	4,32	68,57	6.790	6,56	4,38	66,77
Hostalería	4.283	2,32	1,86	80,17	4.091	2,28	1,77	77,63
Outros servizos	8.374	11,23	7,64	68,03	8.621	11,93	8,03	67,31
Total	26.701	34,86	23,09	66,24	27.532	36,91	24,18	65,51

	2017				2018			
	Empresas formadoras	Crédito asignado	Crédito disposto	Asignado / disposto	Empresas formadoras	Crédito asignado	Crédito disposto	Asignado / disposto
		(en millóns de euros)		*(%)*		*(en millóns de euros)*		*(%)*
de 0 a 9 asalariados	20.902	10,11	8,02	79,33	21.380	10,45	8,07	77,22
de 10 a 49	4.706	8,46	5,21	61,58	5.022	9,19	5,59	60,83
de 50 a 249	938	7,45	4,37	58,66	968	7,82	4,70	60,10
máis de 249	147	8,85	5,50	62,15	151	9,46	5,82	61,52
Outras situacións	8				11			
Total	26.701	34,87	23,10	66,25	27.532	36,92	24,18	65,49

Fonte: Fundación Estatal para la formación y el empleo

2.3.20.

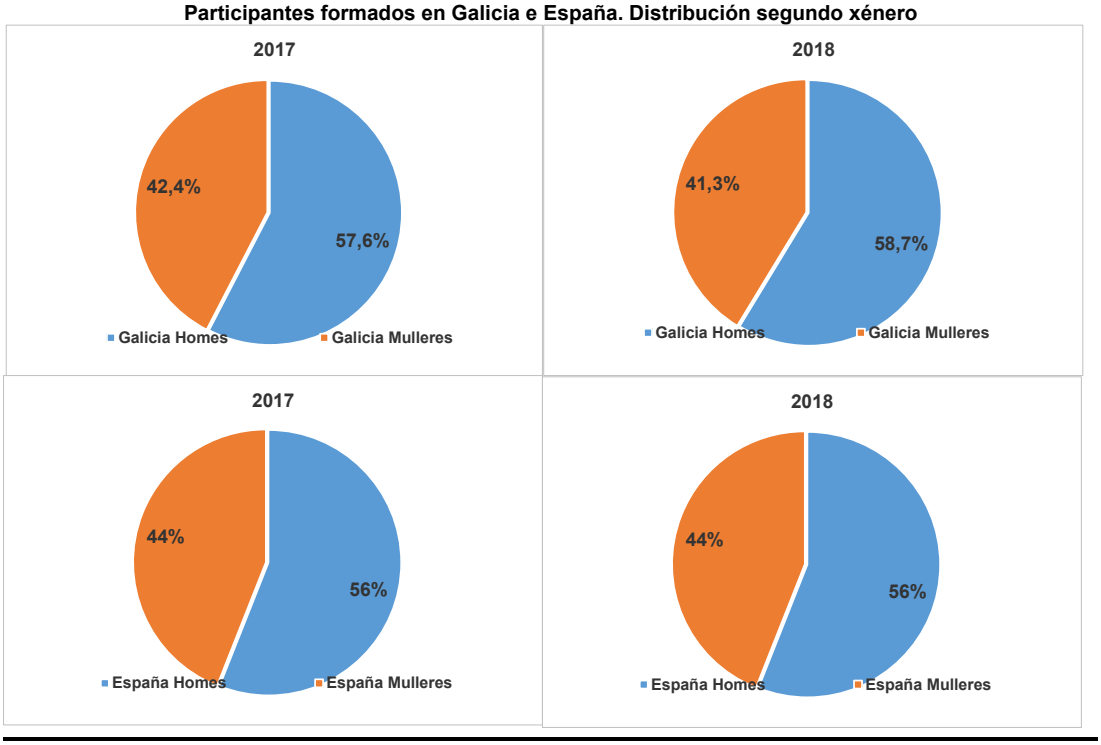
Participantes formados en Galicia/España 2008-17

Fonte: Fundación Estatal para la formación y el empleo

2.3.21.

Participantes formados en Galicia e España. Distribución segundo xénero

Fonte: Fundación Estatal para la formación y el empleo

2.3.22.

mación bonificada.

En relación ao ano anterior, Galicia conta con 831 empresas formadoras máis (3,1%), situándose a taxa de participación en 2017 no 27,6%. Como reflicte o devandito cadro 2.3.18., a taxa de cobertura aumenta no caso das empresas de menos de 50 traballadores, descendendo lixeiramente no caso das medianas empresas así como nas grandes empresas.

Como se recolle no cadro 2.3.20., as devanditas empresas que realizaron formación no marco do sistema de bonificacións empregaron un crédito por importe de 24,2 millóns de euros, o que supón o 65,5% do crédito máximo sobre o que podían bonificarse. O consumo do crédito de formación intensifícase nas empresas galegas de menor tamaño, de forma que as empresas de 1 a 5 traballadores consumiron o 81,3% do seu crédito asignado.

No concernente á participación nas accións formativas, cadros 2.3.21. e 2.3.22., o número de participantes aumentou no último ano ata as 207.372 persoas, o que supón un incremento do 6,8% respecto ao ano anterior (13.512 participantes máis), 3,1 puntos inferior á media estatal. Neste último ano 2018, o 58,7% dos participantes son homes, e o 41,3% restante mulleres.

No que á modalidade formativa e aos contidos se refire, en 2018 o 72,6% dos participantes seguen cursos presenciais fronte ao 25,8% mediante teleformación e o restante 1,5%, segue unha modalidade mixta. A área de competencia que máis participantes concentra é a de seguridade e prevención, cun 26,4% dos mesmos, seguido pola de administración e auditoría, cun 13,9%, e alimentos diversos e compraventa , con 6,2% e 6%, respectivamente. Por contra, en termos da duración media dos cursos, salienta os relativos a sistemas e telemática, con 24,5 horas, por diante dos devanditos cursos de seguridade e prevención e administración e auditoría, con case 14 horas.

. ❑